

ÅRSRAPPORT FOR 2017

FOND TIL ETTER- OG VIDEREUTDANNING AV FYSIOTERAPEUTER

FYSIOFONDETS RAMMEBETINGELSER OG OVERORDNET STRATEGI

Rammebetingelser

Fond til etter- og videreutdanning av fysioterapeuter (Fysiofondet) er hjemlet i *lov om folketrygd* § 5-8. I forskriftens Kap. IV finnes bestemmelsen om tilskudd til Fond til etter- og videreutdanning av fysioterapeuter. Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) forhandlet frem avtalen med Sosial- og helsedepartementet om overføring til Fysiofondet, og det årlige overføringsbeløpet fastsettes som en del av takstforhandlingene.

Fysiofondets vedtekter ble godkjent av NFFs landsstyre første gang i 1974 og stadfestet av Sosial- og helsedepartementet i 1975.

NFFs hovedlandsmøte 2016 vedtok et forslag til reviderte vedtekter for Fysiofondet som ble oversendt Helse og omsorgsdepartementet til godkjenning. Vedtektene ble endret og godkjent av Helse- og omsorgsdepartementet 6. januar 2017. Konsekvensen av endringen er en ny sammensetning av Fondsstyret. I tillegg til representanter oppnevnt av Helsedirektoratet og valgt av NFFs hovedlandsmøte skal styret også ha et styremedlem med personlig varamedlem oppnevnt av Norsk Manuellterapeutforening(NMF) og et styremedlem med personlig varamedlem oppnevnt av Privatpraktiserende Fysioterapeuters Forbund (PFF).

Overordnet strategi

Fysiofondets visjon er å bidra til at fysioterapeuter har oppdatert, relevant og riktig kompetanse for samfunnets behov for fysioterapitjenester av høy kvalitet.

For å realisere visjonen har Fysiofondet tre overordnede mål

- Tildelinger skal styrke fysioterapeuters kunnskap og kompetanse i tråd med samfunnets behov.
- God forvaltning av Fysiofondets midler skal gi sikker og forutsigbar finansiering av fysioterapeuters etter- og videreutdanning og forskning.
- Fysiofondet skal ha en profesjonell og effektiv administrasjon.

Den overordnede strategien for Fysiofondets virksomhet er nedfelt i Strategisk plan for 2017-19 vedtatt av Fondsstyret 19. april 2017.

FYSIOFONDETS STYRESAMMENSETNING OG AKTIVITETER I 2017

Styret har tre års funksjonstid.

Fondsstyrets sammensetning 2017- 2019:

Eilin Ekeland	Leder, valgt av NFFs hovedlandsmøte
Nina Theodorsen	Nestleder, valgt av NFFs hovedlandsmøte
Inger Lise Aamot	Styremedlem, valgt av NFFs hovedlandsmøte
Berit Ianssen	Styremedlem, valgt av NFFs hovedlandsmøte
Peter C. Lehne	Styremedlem, oppnevnt av NMF
Edgeir Gunvordal	Styremedlem, oppnevnt av PFF
Caroline Hodt-Billington	Styremedlem, oppnevnt av Helsedirektoratet
Helga Kristin Kaale	Varamedlem, valgt av NFFs hovedlandsmøte
Nanna Hauksdottir	Varamedlem, valgt av NFFs hovedlandsmøte
Jan Birger Løken	Varamedlem, oppnevnt av NMF
Henning Jensen	Varamedlem, oppnevnt av PFF
Hilde Lurås	Varamedlem, oppnevnt av Helsedirektoratet

Fondsstyret har i 2017 hatt 5 ordinære styremøter:

7. og 8. mars, 19. april, 23. mai, 27. september, 8. og 9. november.

FYSIOFONDETS TILDELINGER I 2017

Tildelinger skjer på grunnlag av søknader til spesifiserte utlysninger, vedtak i Fondsstyret og i tråd med prioritert satsingsområde og tildelingskategorier i strategisk plan.

I henhold til Fysiofondets vedtekter er mottaker av midler rapport- og regnskapspliktig. Nærmere vilkår fastsettes av Fondsstyret for den enkelte utlysingskategori og revideres årlig.

Etter- og videreutdanning er tett og gjensidig knyttet til forskning og fagutvikling, med hensyn til kompetanseoppbygging, kvalitetssikring og oppdatert kunnskap. Årets tildeling fordeler seg med om lag 43 % til etter- og videreutdanning og 56 % til FOU-prosjekter.

Etterutdanning

Fra opprettelsen i 1974 har Fysiofondet gitt tilskudd til etterutdanningsvirksomhet. Fra starten var NFF eneste tilbyder av fysioterapispesifikke kurs. Fra å gi tilskudd til ett og ett kurs er tilskuddsordningen utviklet gjennom rammeavtaler. Fysiofondet har vurdert dette som en god måte å bidra til faglig utvikling og gi mange fysioterapeuter nytte av Fysiofondets midler.

2017 er siste år av rammebevilgning for perioden for 2015 – 2017 til NFF, og Fondsstyret startet i 2016 å forberede utlysningen til en ny rammeperiode.

I 2017 er det åpnet to nye utlysninger innen etterutdanningsvirksomhet med søknadsfrist 1. juni 2017:

1. Utlysning av midler til rammefinansiering av etterutdanningsvirksomhet for perioden 2018 – 2020
2. Utlysning av midler til arrangement som styrker kunnskapsbasert etterutdanning for fysioterapeuter i 2018.

Utlysningene ble åpnet for Norsk Fysioterapeutforbund, Privatpraktiserende Fysioterapeuters Forbund og Norsk Manuellterapeutforening som søkere. Fysiofondet mottok til sammen seks søknader som ble vurdert av ekstern fagkomite.

Fondsstyret vedtok å inngå avtaler om rammebevilgning for perioden 2018 – 2020 med NFF, NMF og PFF for å støtte opp om organisasjonenes ulike styrker. Det tilstrebes å unngå støtte til oppbygging av overlappende tilbud.

NFF fikk tilsagn om midler til å videreføre etterutdanningsvirksomheten det er søkt om.

NMF fikk tilsagn om midler til etterutdanningsvirksomhet med kurs i fagområdene manipulasjon, manuellmedisinsk smertebehandling, primærkontaktrollen, undersøkelse og behandling av kjeveledd og henvisning til spesialist.

PFF fikk tilsagn om midler til å drive et etterutdanningstilbud i ultralyd.

Rammebevilgningen regnskapsregistreres med en årlig andel.

Fondsstyret vedtok å støtte NFFs Fysioterapikongress 2018 som enkeltarrangement som styrker kunnskapsbasert etterutdanning.

Utdanningsstipend

Utdanningsstipend skal gi mulighet til kompetanseheving på høyere utdanningsnivå og stimulere fysioterapeuter til kvalitet, evaluering og dokumentasjon i fagutøvelsen. Det kan gis stipend til studier som gir minimum 30 studiepoeng.

Fysiofondet arbeider kontinuerlig for å sikre balanse mellom forskningskunnskap og systematisert erfaringskunnskap i fysioterapiutøvelsen. Det vil det derfor kunne gis et øremerket tilskudd til å gjennomføre 20 egenbehandlinger i psykomotorisk fysioterapi i henhold til gjeldende regler for å oppnå takstkompetanse.

I tillegg kan det søkes stipend til veiledet praksis etter avlagt mastergrad. Formålet med veiledet praksis må være å oppnå spesialistkompetanse i henhold til Norsk Fysioterapeutforbunds spesialistordning eller tilsvarende, samt takstkompetanse i henhold til Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m. (FOR-2015-06-16-684).

Behandling av søknader om utdanningsstipend gjøres på administrativ fullmakt.

I tilknytning til to søknadsfrister – 15. mars og 15. september – ble det i 2017 behandlet 190 søknader om utdanningsstipend. Av disse ble 177 innvilget (190/165 i 2016), 3 stipend til veiledet praksis ble innvilget.

Reisestipend

Reisestipend er gitt til reiser i forbindelse med kurs, internasjonale kongresser, seminarer og utdanning som gir ingen eller mindre enn 30 studiepoeng. For å stimulere til presentasjon av eget arbeid, kan de som deltar på *internasjonale* kongresser med egne presentasjoner, innvilges kongressavgiften uavhengig av om søkeren for øvrig har reise- og oppholdsutgifter, dvs. uavhengig av hvor kongressen finner sted.

Søknader om reisestipend blir løpende behandlet på administrativ fullmakt gjennom året. Det ble i løpet av 2017 behandlet 550 søknader om reisestipend. I alt ble 508 søknader innvilget (456 i 2016).

Reisestipendordningen synes stadig å nå mange fysioterapeuter.

Stipend til forskningsprosjekt

Stipend til forskningsprosjekt gis til kortere, avgrensede forskningsprosjekter med et arbeidsvolum tilsvarende inntil ett årsverk. Stipendet kan fordeles over en periode på opptil tre år. Fondsstyret ønsker gjennom stipendene å bidra til forskning og utvikling av ny fysioterapifaglig kunnskap.

I 2017 mottok Fysiofondet 17 søknader (2016; 26, 2015; 14) som til sammen søkte om mer enn 11,5 millioner kroner. Alle søknadene ble vurdert av ekstern fagkomite. Fondsstyret innvilget 6 søknader.

Stipend til kvalitetssikringsprosjekt

Stipend til kvalitetssikringsprosjekt gis til prosjekter med et arbeidsvolum tilsvarende inntil fire månedsverk, fordelt over en periode på inntil ett år. Gjennom denne stipendkategorien ønsker Fondsstyret å inspirere og bidra til kvalitetssikring av fysioterapeuters virksomhet ved systematisk arbeid med forbedring av ulike dimensjoner av kvalitet i fagutøvelsen.

I 2017 mottok Fysiofondet 9 søknader (2016; 14, 2015; 6) som til sammen søkte om nesten 2 millioner kroner. Alle søknadene ble vurdert av ekstern fagkomite. Fondsstyret innvilget 2 søknader.

Stipend til arbeid med prosjektbeskrivelse

Stipend til arbeid med prosjektbeskrivelse gis til prosjekter med et arbeidsvolum tilsvarende inntil to månedsverk, fordelt over inntil seks måneder. Fondsstyret ønsker gjennom stipendene å inspirere og bidra til å styrke fysioterapeuters konkurranseposisjon ved søknader om midler til forskningsprosjekt.

I 2017 mottok Fysiofondet 6 søknader (2016; 10, 2015; 13) som til sammen søkte om mer enn 0,5 millioner kroner. Alle søknadene ble vurdert av ekstern fagkomite. Fondsstyret innvilget 2 søknader.

Stipend til formidlingsprosjekt

Stipend til formidling tildeles prosjekter med et arbeidsvolum tilsvarende tre månedsverk, fordelt over en periode på inntil ett år. Fondsstyret ønsker her å inspirere og bidra til å formidle resultater og erfaringer fra fagutvikling og praksis av god kvalitet og av betydning

for faget, slik at fysioterapeuter på ulike måter kan gjøre seg nytte av og bygge videre på hverandres kunnskap. Formidlingsarbeid kan også bidra til å øke kunnskap om fysioterapi hos myndigheter, pasienter og tverrfaglige samarbeidspartnere.

I 2017 mottok Fysiofondet 26 søknader (2016; 33, 2015; 22) som til sammen søkte om mer enn 4,7 millioner kroner. Alle søknadene ble vurdert av ekstern fagkomite. Fondsstyret innvilget 5 søknader.

Miljø for forskning og kunnskapsutvikling i fysioterapi

For å styrke miljø for forskning og kunnskapsutvikling i fysioterapi, kan forskningsinstitusjoner søke om støtte til doktorgradsstipend og postdoktorstillinger for fysioterapeuter.

Fra 2016 skal prosjektansvarlig institusjon og prosjektleder godkjennes før det kan sendes inn søknad i kategorien. Søknad om godkjenning sendes inn gjennom søknadsportalen og behandles fortløpende.

I 2017 kom det inn 26 søknader fra 12 ulike institusjoner, til sammen søkes det om midler for i overkant av 76 millioner kroner. 19 søknader kom fra universitet og høyskoler, 7 fra spesialisthelsetjenesten.

Søknadene ble vurdert av en ekstern fagkomite med tverrfaglig og nordisk representasjon. Den faglige kvaliteten veier tungt når Fondsstyret skal prioritere mellom mange støtteverdige søknader. For å styrke forskningskompetansen ved masterutdanningene, prioriterte Fondsstyret særlig støtte til prosjekter der stipendiaten har arbeidsplikt knyttet til fysioterapispesifikke masterprogram. For å stimulere til systematisk arbeid i praksis ble det innvilget støtte til et prosjekt med fysioterapeut som forskningsassistent.

Fondsstyret ga tilsagn om midler til 3 søknader:

Universitetet i Tromsø, postdoktorgradstilling i fire år, inkludert 25 % arbeidsplikt.

Høgskolen i Oslo og Akershus, doktorgradsstipend i fire år, inkludert 25 % arbeidsplikt.

Høgskolen i Oslo og Akershus, doktorgradsstipend i tre år.

Tidligere års tildelinger følges opp gjennom årlige rapporter.

Forskning i primærhelsetjenesten

Fysioterapi i primærhelsetjenesten har vært et satsningsområde gjennom flere fondsstyreperioder. Den tyngste tildelingen innenfor denne satsningen er til «FYSIOPRIM – Et forskningsprogram om muskel- skjelettlidelser og fysioterapi i primærhelsetjenesten». FYSIOPRIMs første fem- årsperiode startet 1. juli 2010. Etter vedtak om videreføring startet annen periode startet 1. juli 2015, og i 2017 er prosjektperioden halvveis. Sluttdato er 30. juni 2020.

Programmet drives av Universitetet i Oslo (UiO), Institutt for helse og samfunn, Avdeling for helsefag i samarbeid med NTNU, Institutt for samfunnsmedisin og Trondheim kommune, og er organisert med fem arbeidspakker som følger to hovedakser;

- databaser og klinisk verktøy
- modeller for samhandling om forskning i primærhelsetjenesten.

FYSIOPRIM har egen nettside;

<http://www.med.uio.no/helsam/forskning/grupper/fysioprim/>

Fondsstyret følger prosjektet gjennom halvårlig rapportering og gjennom styreleders og sekretariatsleders deltakelse i FYSIOPRIMs referansegruppe.

Tildelingen regnskapsregistreres med en årlig andel.

Spesielle tiltak

Fondsstyret tildelte etter søknad fra tidsskriftet Fysioterapeuten, støtte til å dekke tekniske produksjonskostnader til tre vitenskapelige temanumre, ett per år, i perioden 2018 – 2020. Fondsstyret legger vekt på at temanumrene gjøres tilgjengelige elektronisk for alle fysioterapeuter.

Etikk i forskning og fagutvikling

Fysiofondet støtter seg på det etablerte forskningssystemet og de strukturene som ligger i dette, bl.a. lov om behandling av etikk og redelighet i forskning og bestemmelser om registrering i offentlig tilgjengelig register. Fysiofondet vil innenfor sitt mandat bidra til at etiske aspekter i forskning og fagutvikling ivaretas. Prosjekter som ikke følger gjeldende regelverk for forskning vil ikke kunne belaste tildeling fra Fysiofondet.

REGNSKAP FOR TILDELINGER 2017

I 2017 ble det behandlet i alt 817 søknader (814 i 2016, 719 i 2015, 595 i 2014). Av regnskapet fremgår det at Fondsstyret i 2017 har gitt følgende tildelinger som er belastet innværende års regnskap. For mange av tildelingene vil utbetalingene fordeles over flere år:

Etterutdanningsvirksomhet	9 143 000
Utdanningsstipend	4 798 750
Reisestipend	3 095 861
Stipend til forskningsprosjekt	3 960 000
Stipend til kvalitetssikringsprosjekt	480 000
Stipend til arbeid med prosjektbeskrivelse	216 000
Stipend til formidling	900 000
Miljø for forskning og kunnskapsutvikling i fysioterapi	11 437 534
Satsning på primærhelsetjenesten	5 400 000
Fagfellevurdering	207 929
Spesielle tiltak	442 550
TOTAL	40 081 624

ØKONOMIFORVALTNING

Fysiofondets økonomiforvaltning er basert på årlige overføringer fra Folketrygden og avkastning av Fysiofondets kapital.

Overføringsordningen fra folketrygden til Fysiofondet

Overføringene fra Folketrygden til Fysiofondet skjer kvartalsvis med utgangspunkt i det beløpet som fastsettes i årlige takstforhandlinger. For forhandlingsperioden 1. juli 2016 til 30. juni 2017 ble overføringen fastsatt til kr 32 200 000. Samme beløp ble videreført for perioden 1.juli 2017 til 30. juni 2018. Overføringen for 2017 utgjorde dermed kr 32 200 000. (Regnskapets note 2)

Kapitalforvaltning

I forvaltningen av Fysiofondets midler stilles det høye krav til sikkerhet og likviditet. Innenfor disse rammene forvaltes midlene med vekt på en forsiktig og verdiorientert strategi, med en meravkastning gjennom noe risiko i aksjer og beskyttelse i rentebærende papirer.

Forvaltning av Fysiofondets midler foregår i sin helhet i samarbeid Pareto Asset Management. Samarbeidet er forankret i en avtale om aktiv forvaltningsservice. Som del av avtalen er det fastsatt strategiske og taktiske rammer for plassering i ulike typer verdipapirer.

Forvaltningen av midlene er til enhver tid gjenstand for grundige vurderinger av både sekretariatet og styret, i løpende kontakt med forvalterne og innspill fra eksterne eksperter.

I tråd med Fysiofondets forvaltningsstrategi er det besluttet å videreføre hovedprinsippet om omkring 60 % (min 50 % -maks 70 %) i aksjer og 40 % (maks 30 % – min 50 %) i rentebærende papirer i 2017. Grunnet i et lavt rentenivå og et godt aksjemarked, er aksjeandelen i store deler av året vært rundt 70 %.

Fysiofondets midler er ved årsskiftet 2017-2018 plassert som følger (Regnskapets note 5):

	Kostpris	Markedspris
Obligasjoner	82 305 432	82 375 737
Aksjer	110 899 469	197 240 460
Sum	193 204 901	279 616 197

Urealisert kursendring/påløpt rente er kr 86 411 296

Økonomi - status

Norge har en åpen økonomi som påvirkes av internasjonale markeder og med oljepris som en viktig driver for Oslo Børs. I 2017 har både fastlandsøkonomien i Norge og oljeprisen vært stigende. Internasjonalt skaper politisk uro i forskjellige deler av verden usikkerhet i finansmarkedene.

2017 har vært et godt år for Fysiofondets portefølje med en avkastning på 9,7 %. Rentenivået er fortsatt historisk lavt. Aksjeporteføljen er ytterligere diversifisert i det norske aksjemarkedet med noe mindre vekt på oljeindustrien. Lave råvarepriser og lav kronekurs gjør at norske selskaper som selger utenlands, gjør det godt.

Regnskapet for 2017 viser et positivt resultat på 16,9 millioner kroner som legges til egenkapitalen.

Fysiofondets disponible egenkapital ved årsskiftet 2017 – 2018 er kr 197 351 141.

Fysiofondets tildelinger er ikke bundet til et overskudd fra virksomheten, men til egenkapitalen. Kontantstrømmen ("inntektene") utgjøres av overføringene fra folketrygden. Denne overføringen er til tildelinger og drift. Gir dette et samlet underskudd, så dekkes det i prinsippet fra egenkapitalen. Avkastning (renter, utbytte, kursutvikling) har i mange år vært slik at egenkapitalen har økt over tid. Fysiofondet har således en god egenkapitalsituasjon.

Reell forvaltningskapital omfatter den disponible egenkapitalen og den kapitalen som er bundet gjennom vedtak om tildeling, men ikke utbetalt. Tildelingene belastes regnskapet i det året vedtakene fattes, selv om midlene skal utbetales over flere år.

Med svingninger i finansmarkedet må avkastningen vurderes i et langsiktig perspektiv. For hele perioden 1999-2017 er gjennomsnittlig avkastning på porteføljen på 9,45 % pr. år. I årene fremover må det tas høyde for en lavere avkastning enn dette gjennomsnittet. De bundne midlene bør derfor ikke stige for høyt, og utgjør 30,5 % av forvaltningskapitalens markedsverdi ved årsskiftet.

Det er gitt tilsagn om midler i 2017 som samlet er 124 % av beløpet overført fra Folketrygden.

Fysiofondet tilstreber en nøktern administrasjon og kostnadene til drift anses akseptable.

ADMINISTRASJON

Fysiofondets styre og sekretariat

Fysiofondet ledes av et styre. Fysiofondets sekretariat assisterer styret i dets arbeid og forvalter styrets vedtak. I 2017 var sekretariatet bemannet av daglig leder i 100 % stilling, seniorrådgiver i 80 % stilling og seniorkonsulent i 80 % stilling. Arbeidsmiljøet betegnes som tilfredsstillende.

Fysiofondets kontor har vært i Stensberggt. 27 i Oslo. Leiekontrakten gikk ut og ved årets slutt flyttet sekretariatet til Kirkegata 15 i Oslo, samlokalisert med NFF.

Fysiofondets legitimitet er knyttet til hvordan brukere, samarbeidspartnere og offentlige instanser oppfatter Fysiofondets virksomhet. Virksomheten drives i henhold til de offentlige lover og regler som gjelder for denne typen virksomhet, og skal sikre habilitet, kvalitet og effektivitet. Det er fastsatt styreinstruks og saksbehandlingsrutiner. I hvert styremøte gjennomgår styret hvorvidt det foreligger inhabilitet.

Informasjon og kommunikasjon

Fysiofondets nettsted www.fysiofondet.no er en viktig informasjonskanal for søkere og andre interesserte om søknadskategorier, søknadsfrister og tildelinger.

Nettsiden er også inngang til den elektroniske søknadsportalen. Søknadsportalen er i bruk for både søkere og i saksbehandlingen, og omfatter fullstendig søknads- og tilskuddsforvaltning, fra utlysning til avsluttende rapportering. Søknadsportalen er under kontinuerlig utvikling for å være mest mulig brukervennlig. I 2017 ble det gjennomført en brukerundersøkelse blant brukere innen de ulike kategoriene. Et flertall av respondentene fant søknadsportalen enkel og oversiktlig. Noen søknadsskjema er mer avansert og har komplisert funksjonalitet. Dette er nyttige funksjoner som vil videreføres, men som må introduseres bedre til brukerne.

Veiledning i og oppfølging av søkere både i forhold til søknadsportalen og tildelingene er stadig en viktig del av sekretariatets arbeid.

Revisor

Fysiofondets revisor er Access Revisjon AS med statsautorisert revisor Hans Hordnes som utførende.

